

Kursplan

för kurs på grundnivå

Nordiska språk med historisk inriktning, kandidatkurs

Scandinavian Languages Historical Profile, Bachelor's Course

30.0 Högskolepoäng

30.0 ECTS credits

Kurskod:	NS3005
Gäller från:	HT 2012
Fastställt:	2007-05-09
Ändrad:	2012-03-14
Institution	Institutionen för svenska och flerspråkighet
Huvudområde:	Nordiska språk
Fördjupning:	G2E - Grundnivå, har minst 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav, innehåller examensarbete för kandidatexamen

Beslut

Kursplanen fastställd av Humanistiska fakultetsnämnden 2012-03-14.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

De nordiska språken i tid och rum, 30 högskolepoäng eller 20 poäng, eller Fortsättningskurs i nordiska språk historisk inriktning, 20 poäng.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
EXAM	Examensarbete	15
DIAL	Dialektologi	7.5
DISK	Diskursanalys	7.5
ETHO	Etymologi och historisk ordbildning	7.5
FILO	Filologi	7.5
FONO	Fonologi	7.5
FOR2	Fornisländska II	7.5
GERM	Germansk jämförande språkhistoria	7.5
GOTI	Gotiska	7.5
GRAM	Grammatik	7.5
LEKO	Lexikologi och korpuslingvistik	7.5
LITT	Litterär stilistik	7.5
NAMN	Namnforskning	7.5
SPFÖ	Språkförändring	7.5
SPST	Svensk språk- och stilhistoria	7.5
TALS	Talspråksvariation	7.5
ÖVER	Översättning i äldre tid	7.5
VALF	Valfri kurs	7.5

Kursens innehåll

Kursen innehåller två valbara delkurser inom ämnesområdet samt en obligatorisk delkurs i vetenskapligt arbetssätt i anslutning till ett examensarbete. Examensarbetet knyts normalt till en av de valbara delkurserna. Kursen lämpar sig för studenter med inriktning på nordisk medeltid samt för personal vid historiska arkiv.

Examensarbete, 15 hp

Delkursen syftar till att utveckla studenternas kunskap och förståelse samt färdighet och förmåga att arbeta vetenskapligt inom ett delområde av ämnet nordiska språk. Studenterna ska skriva en språkvetenskaplig uppsats, delta i uppsatsseminariets verksamhet samt fullgöra en oppositionsuppgift. Uppsatsämnet väljs i samråd med handledaren.

Valbara delkurser:

Bl.a. följande delkurser om 7,5 hp är valbara.

Dialektologi.

Delkursen omfattar studier av grundläggande dialektgeografiska metoder och hjälpmedel (t.ex. kartor, ordböcker, dialektarkiv och landsmålsalfabet), av begreppen riksspråk, regional standard, dialekt, bygdemål och stadsmål, av Norden som dialektområde och av svenskans indelning i dialektgrupper mot en historisk och språkhistorisk bakgrund. I delkursen tränas studenterna i att analysera, beskriva och kommentera inspelade språkprov ur olika svenska dialekter.

Diskursanalys.

Delkursen introducerar forskningsfältet diskursanalys som är brett och till viss del tvärvetenskapligt, men som bland språkvetare brukar förstås som textanalys där texter ses som delar av sociala praktiker. Delkursen ger en överblick över forskningsfältet samtidigt som kritisk diskursanalys, multimodal diskursanalys, dialogicitet och intertextualitet behandlas mer specifikt. Vikt läggs också vid diskursanalys som analysmetod.

Etymologi och historisk ordbildning.

Delkursen omfattar studier av etymologisk metod samt av ordbildning och ordsegment. I delkursen ska studenterna lära sig att härleda ord och morfem till indoeuropeiska och germanska rötter samt att konstruera ord från äldre utgångsformer. De skall även kunna identifiera suffix och prefix av olika ålder och funktion och därmed kunna påvisa de språkliga sambanden mellan besläktade ord. Dessutom specialstuderas några etymologiska problemområden.

Filologi.

Delkursen omfattar studier av teorier och problem kring texttolkning och textutgivning samt övning med olika typer av textutgåvor. Delkursen innehåller även viss träning i läsning av äldre handstilar.

Fonologi.

Delkursen behandlar modern fonologisk teori och ger en djupare förståelse av de viktigaste fonologiska frågeställningarna i ett nordiskt perspektiv. Hit hör framför allt prosodiska förhållanden (tonaccent, betoningssystem och kvantitet), men också en del segmentell fonologi (supra-dentalisering, vokalharmoni). Också prosodiskt betingad morfologi diskuteras. De olika delområdena studeras både ur strukturellt och typologiskt/dialektologiskt perspektiv.

Fornisländska II.

Delkursen omfattar studier av fornvästnordiska texter och det fornvästnordiska språksystemet (fonologi, morfologi, lexikon och syntax). Den innehåller vidare studier av nordisk litteraturhistoria, metrik och mytologi.

Germansk jämförande språkhistoria.

Delkursen omfattar studier av utvecklingen av urgermanska språk till väst-, nord- och östgermanska språk med speciell inriktning på teoretiska och metodiska problem. Delkursen behandlar främst fonologi, morfologi och lexikon. Studenterna ska även få träning i läsning och tolkning av kortare textprov från de olika fornspråken, och delkursen innehåller därför även en presentation av olika hjälpmedel (ordböcker och grammatikor m.m.).

Gotiska.

Delkursen omfattar studier av gotiska texter och det gotiska språksystemet, fonologi, morfologi, lexikon och syntax. Den innehåller vidare studier av de germanska stammarna under folkvandringstid, speciellt goternas ursprung samt gotiskans förhållande till de andra germanska språken. Inom delkursen berörs även den gotiska skriften och de gotiska språkproven som översatta målspråkstexter.

Grammatik.

Delkursen tar upp olika betydelser av ordet grammatik och hur grammatik angränsar till andra deldiscipliner inom språkvetenskapen. Centrala grammatiska betydelsekategorier, såsom tempus, modus, aspekt, species, kasus presenteras. Hur dessa kan uttryckas med hjälp av morfologi, formord och/eller ordföljd studeras, huvudsakligen ur ett svenskt perspektiv, men också ur ett typologiskt perspektiv. Delkursen tar vidare upp olika syntaktiska variationsmöjligheter och konstruktioner, främst ur ett funktionellt perspektiv. Några

aktuella fallstudier presenterar undersökningar om (möjliga) pågående förändringar i svenskans grammatik.

Lexikologi och korpuslingvistik

Delkursen behandlar hur ordens och ordförrådets utveckling kan studeras med hjälp av korpuslingvistiska metoder. Ordförrådets dynamik i stort och enskilda (typer av) ord och uttryckssätt studeras på ett delvis handfast och konkret sätt. Det inkluderar bl.a. några statistiska perspektiv på ordanvändning. Delkursen orienterar också om olika typer av källmaterial, främst elektroniskt tillgängliga lexikala resurser, såsom olika ordböcker och olika textdatabaser.

Litterär stilistik.

Delkursen orienterar om stilbegrepp och stilteorier och behandlar metoder och problem inom litterär stilistik. Bl.a. behandlas stilistiska markörer och verkkningsmedel samt genrestil, epokstil och individualstil.

Namnforskning

Delkursen behandlar förhållandet mellan personnamn och genus, huvuddragen i lagstiftningen rörande personnamn samt tolkning och tillämpning av god ortnamnsred. Vidare behandlas import av personnamn i svenskan, införandet av förnamn i almanackan och framväxten av ett svenskt släktnamnsskick. Delkursen ger vidare en orientering om de viktigaste facktidskrifterna, om ortnamns- och personnamnspublicationer samt om källmaterial i ortnamns- och personnamnsarkiv.

Språkförändring.

Delkursen ger en orientering om olika teorier om hur och varför språk förändras. Språkexterna förklaringsfaktorer som samhälleliga och sociala förhållanden, och språkinterna förändringsmekanismer som analogi och reanalys tas upp. Kurslitteraturen innehåller också fallstudier av språkförändringar i svenskans historia på olika språkliga nivåer, fallstudier som är genomförda utifrån olika teoretiska utgångspunkter.

Svensk språk- och stilhistoria.

Delkursen omfattar studier av östnordiska (företrädesvis svenska texter) från skilda tider och genrer samt av det östnordiska språkets struktur och utveckling med tonvikt på fonologi, morfologi och syntax.

Talspråksvariation

Delkursen behandlar variation i talad svenska i förhållande till talarnas sociala och geografiska bakgrund, ålder, kön, etnicitet m.m. Även talspråksvariation i danska och norska uppmärksammas. Tyngdpunkten ligger på dagens språksamhälle, men kursen tar också upp språkförändring och historiska förhållanden. De teoretiska grunderna och de metodiska redskapen för språksociologisk forskning med variationslingvistisk inriktning är ett centralt inslag i delkursen.

Översättning i äldre tid

Delkursen behandlar översättning i ordets vidaste bemärkelse under äldre historiska perioder utifrån ett översättningsvetenskapligt perspektiv. Översättning betraktas alltså inte i en inskränkt betydelse av enbart överföring av skriftliga budskap från ett språk till ett annat, utan som ett mångsidigt begrepp för interkulturell kommunikation mellan olika språk och uttrycksformer. Kursen utgår från olika översättningsvetenskapliga perspektiv och teorier och ett centralt mål med kursen är att ge träning i analys utifrån dessa. Exempelvis aktualiseras ett systemiskt perspektiv, ett interkulturellt perspektiv, ett lingvistiskt/grammatiskt perspektiv och ett diskurskritiskt perspektiv. Analyserna sker på såväl språkliga, grammatiska nivåer som på diskursnivå och på kontextuell nivå. Delkursen har ett särskilt fokus på texter från nordisk medeltid, men även texter från andra kulturer och från äldre och yngre perioder än medeltiden aktualiseras. I delkursen introduceras även den äldre historiska teoretiska diskussionen om översättning.

Valfri delkurs

En relevant kurs ur institutionens övriga kursutbud eller ur kursutbudet vid en annan institution/annat lärosäte kan väljas. En nordisk sommarkurs i språk och litteratur i Nordiska ministerrådets regi kan tillgodoräknas som en delkurs om 7,5 hp. I vissa fall kan komplettering krävas. Valet av valfri delkurs görs i samråd med studievägledaren och kursansvarig. Endast en valfri delkurs kan ingå i kursen. I samtliga fall krävs ansökan om tillgodoräknande.

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på examensarbete ska studenten kunna:

- kunskap och förståelse för någon central del av svenska språket som vetenskapligt område, inkluderande kunskaper om lämpliga metoder inom området samt orientering om aktuella forskningsfrågor
- förmåga att inom området söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information
- förmåga att inom området självständigt identifiera, formulera och lösa problem samt att utföra uppgifter inom givna tidsramar
- förmåga att bedöma språkliga problem med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska

aspekter

För godkänt resultat på de valbara delkurserna ska studenten kunna:

- urskilja och resonera kritiskt kring för forskningsområdet relevanta frågor med förankring i relevant litteratur
- redogöra för forskningsområdets centrala teorier och resultat
- använda forskningsområdets centrala begrepp och tillämpa dem på förelagt material
- dokumentera insikt om språkvetenskaplig kunskaps roll i samhället och hur den kan användas i ett vidare sammanhang.

Undervisning

I delkurs 1, Examensarbete, ges undervisning i form av tvärseminarier, samt handledning i grupp och/eller individuellt. Närvaro på undervisningen och eventuell grupphandledning är obligatorisk (minst 80 %). Om särskilda skäl föreligger kan examinator efter samråd med ansvarig lärare bevilja befrielse från viss obligatorisk undervisning. Undervisning i övriga delkurser ges i form av föreläsningar och seminarier eller litteraturstudier med handledning. För mer information hänvisas till kursinformationshäftet för den aktuella terminen.

Kunskapskontroll och examination

a. Examination för delkursen Examensarbete sker genom författande, diskussion och försvar av examensarbetet samt genom en oppositionsuppgift.

Delkursen Lexikologi och korpuslingvistik examineras med salstentamen. Delkursen Språkförändring examineras med muntlig tentamen. Övriga delkurser examineras med inlämningsuppgifter.

b. Betygsättning sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

- A = Utmärkt
- B = Mycket bra
- C = Bra
- D = Tillfredsställande
- E = Tillräckligt
- Fx = Otillräckligt
- F = Helt otillräckligt

c. De skriftliga betygskriterierna meddelas studenterna vid kursstart.

d. För godkänt slutbetyg på kursen krävs lägst betyget E på delkurserna samt uppfyllt närvarokrav. Som slutbetyg på hela kursen sätts ett medelvärde av delkursernas betyg i förhållande till poängtalet. Ger detta medelvärde inte utslag, väger betyget på examensarbetet tyngre.

För godkänt resultat på delkurserna krävs att skriftliga uppgifter inklusive uppsats, sals- och hemtentamen samt inlämningsuppgifter har en tydligt urskiljbar disposition och är formulerade enligt grundläggande språkliga normer för svenska sakprosa och språkriktighet samt att närvarokrav har uppfyllts. Hemtentamen och inlämningsuppgifter som lämnas in för sent bedöms ej. Studenter hänvisas till omtentamen.

e. Studerande som fått lägst betyget E får inte genomgå förnyad examination för högre betyg. Studerande som fått betyget F eller Fx två gånger i rad av en och samma examinator har rätt att få en annan examinator utsedd vid nästkommande examinationstillfälle, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen. Normalt erbjuds två examinationstillfällen per termin under de terminer delkurserna ges med undervisning. I delkurser med löpande examination som ordinarie examinationsform kan omprov vara i form av salstentamen.

f. Komplettering av inlämningsuppgifter, sals- och hemtentamen till betyget E medges i de valbara delkurserna om studenten ligger nära gränsen för godkänt. Kompletteringen ska lämnas in inom femton arbetsdagar efter att kompletteringsbehov har meddelats av examinator. Komplettering av examensarbetet kan medges om studenten ligger nära gränsen för godkänt. Kompletteringen ska lämnas in inom femton arbetsdagar efter att kompletteringsbehov har meddelats av examinator. Vid godkänd komplettering av brister av förståelsekaraktär används betyg E. Vid godkänd komplettering av enklare formaliafel används betyg A-E.

g. Handledare utses av studierektor i samråd med kursansvarig. Studenten har rätt till sammanlagt 4 kontakttimmar, varav 3 tillfällen om vardera högst en timme, och ytterligare sammanlagt en timme för kortare kontakter med handledaren i form av e-brev med enstaka frågor etc. Handledaren har rätt att avbryta handledningen när handledningstiden är förbrukad.

- h. Vid betygssättning av examensarbetet används som bedömningsgrunder i vad mån
- en systematisk språkvetenskaplig metod tillämpas konsekvent och i stort sett riktigt
  - syfte, metod och slutsatser stämmer överens
  - slutsatser presenteras och diskuteras utifrån de empiriska resultaten
  - den egna undersökningens metod och resultat diskuteras på ett kritiskt sätt
  - ny kunskap tillförs ämnesområdet

Vidare ska undersökningen presenteras enligt aktuella normer för vetenskaplig text, och studenten ska genomföra en opposition där en annan uppsats värderas och diskuteras samt delta i diskussionen om den egna uppsatsen.

i. Byte av handledare kan ske vid särskilda omständigheter. Begäran om ett sådant byte, med motivering, ska alltid göras hos institutionsstyrelsen.

j. Student som under det aktuella kurstillfället inte blir klar i tid med ett påbörjat examensarbete har inte rätt till mer handledartid utöver vad som anges under punkt g. Studenten har dock alltid rätt att få sitt examensarbete bedömt vid ett senare examinationstillfälle.

Övergångsbestämmelser

När kursen inte längre ges eller kursinnehållet väsentligen ändrats, har studenten rätt att en gång per termin under en treterminsperiod examineras enligt denna kursplan. Dock gäller fortfarande begränsningarna enligt punkt e ovan.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Kurslitteratur

För aktuell kurslitteratur hänvisas till institutionens webbplats www.nordiska.su.se/utbildning. Aktuell litteraturlista finns tillgänglig senast en månad före kursstart.